

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№6

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 681 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-iyunda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golischeva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

- Salimov Okil Umrzokovich**, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni shakllantirishda xitoy va rossiya investitsiyalarining qiyosiy tahlili.....	20
Malikov Numonjon Kamalovich	
Raqamli texnologiyalarning makroiqtisodiy barqarorlikka ta'siri.....	26
Sherzod Rajabov, Istora Abdusalomova	
Reducing inequality through human capital development: a comparative analysis of policies in the european union and uzbekistan.....	30
Iloxomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
Hududiy raqamli infratuzilmaning xizmat ko'rsatish sektoriga ta'siri: samarqand viloyati misolida.....	39
Musinov Dilshod Sultanovich	
Ways to improve quality in hotels through digital technologies.....	44
N.A. Rakhmonova	
Проблемы и пути внедрения механизма налогового стимулирования центров инновационного роста нового узбекистана.....	48
Умаров Б. С.	
Влияние протекционистской политики на инвестиционные стратегии промышленных предприятий.....	55
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Fiskal siyosat tahlili: aholi bandligi; aholi daromadlari; soliqqa tortish.....	61
Isroilov Boxodir Ibragimovich, Navruzova Farog'at Abdihamid qizi	
Problems in entrepreneurial potential development: a comprehensive analysis of contemporary barriers and challenges.....	67
Baxtiyor Xabibullayev Abdulvoxid o'g'li	
Tijorat banklarida aholi omonatlarining jozibadorligini oshirishning metodologik asoslari va amaliy yo'nalishlari.....	73
Xakimov Zoxid Norbo'tayevich	
To'lov aylanmasining mohiyatini aniqlashda to'lov va to'lov oqimlarining roli.....	78
I.F.Sayfiddinov	
Moliyaviy inklyuzivlikni ta'minlovchi samarali soliq siyosati.....	83
Artikov Ne'matulla Abdusalamovich	
Youth, digital finance, and the gig economy in uzbekistan.....	86
Akmal Boymurodov	
Aktiyadorlik jamiyatlari korporativ boshqaruvda qaror qabul qilishda raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari.....	91
Xabibullaeva Shirinxon Tohir qizi	
В условиях трансформации обеспечение развитие образования и нуки в сфере подготовки управленческих кадров.....	98
Суюнов Дилмурод Холмурадович	
Ипотечное кредитование как инструмент социальной политики в узбекистане.....	104
Базарова Нигора Равшановна	
Kichik biznes subyektlari tomonidan hudud aholisi bandligini ta'minlashning ijtimoiy va iqtisodiy natijalari.....	110
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
Kichik korxonalar istiqbolli hududlarda sanoat ishlab chiqarish holati dinamikasi.....	114
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
Banklarning aktivlarini daromadliligini oshirish yo'llari.....	118
Elbusinova Umida Khamidullaevna	

Ekologik omillar o'zgarishining dehqon xo'jaliklari yalpi hosiliga ta'siri	123
Otamurodova Dildora Abdukrimovna	
O'zbekiston tijorat banklarining yashil iqtisodiyotdagi o'rni	128
Eshev Furqat A'zamovich, Ibragimova Feruza Axtamovna, Jumanazarova Malika Baxtiyorovna, Raxmatova Mohina Dilmurod qizi	
Использование интеллектуальных технологий в процессе обслуживания клиентов банка	132
Хашимова Дилёра Пахритдиновна	
Innovatsion faoliyatning moliyaviy rag'batlantirish va boshqaruv samaradorligini belgilovchi omil va jihatlar.....	138
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
Import tovarlari bo'yicha aksiz solig'ini undirishning nazariy asoslari.....	143
Abdurasulov Murodjon Bahrom o'g'li	
Роль цифровых валют центральных банков в модернизации платёжной инфраструктуры: мировой опыт и перспективы Узбекистана	150
Срожиддинова З.Х., Тухтасинова Д.Н.	
Tijorat banklarida chakana to'lov tizimlarini nazariy asosi.....	155
Sultonov Davronjon Rustam o'g'li	
Tikuv-trikotaj korxonalarida raqobatbardoshlikni oshirishda strategik menejmentning roli	161
Mamatraimov Islom Mamanazarovich	
Ta'lim, ekologiya va raqamlashtirish sohalarida bolalar va o'smirlar turizmini integratsiyalash: xalqaro tajribalar va O'zbekiston.....	170
Islomova Dilrabo Salomovna	
Iqtisodiy masalalarni matrilsalar nazariyasi asosida modellashtirish va python dasturlash tilida yechish.....	175
Tojiyev Ilhom Ibraimovich, To'rayeva Feruza Dilmurodovna, Namozova Barchinoy G'ayrat qizi, Baxronova Zuhra Otaniyoz qizi	
Pul bozori barqarorligini ta'minlashda tijorat banklarida likvidlikni boshqarish samaradorligi	188
Sattorova Nasiba G'anijon qizi	
The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project	192
Akbarjon Iminov	
Аутоиммунные поражения центральной нервной системы, возникающие после стрептококковой инфекции	198
Умарова Саодат Сулаймоновна, Нормакматов Бахтиёр Ботиралиевич	
Iqtisodiyotiga yo'naltirilgan investiyalar tahlili.....	204
Namozov Olim Botirovich	
Creating a favorable climate for investment in agriculture	209
U.I.Djumaniyazov, B.J.Mirzaev	
Davlat ishtirokidagi korxonalarini korporativ boshqaruvni xalqaro standartlari asosida takomillashtirish	214
F.Djalilov	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy su'gurta qilish xarajatlarini hisobi.....	222
Kuliboyev Azamat Shonazarovich	
O'zbekistonda bank operatsion xarajatlari buxgalteriya hisobi	227
Qurbonova Sitora Vahobjon qizi	
O'zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini rivojlantirishning strategik yo'nalishlari.....	233
Musayev Ozodjon Shavkat o'g'li	
Пути обеспечения стабильного экономического роста в условиях перехода к зелёной экономике, совершенствования государственной экономической политики и повышения эффективности внедрения принципов цикличной экономики.....	237
Худайбергенова Адалат Неъматуллаевна, Убайдуллаев Сирожиддин Жамшидович, Файзиёва Хамида	

Кудратовна, Эшбоев Миржалол Бахромович	
O'zbekiston sanoatining iqtisodiy holatini baholash	241
Mamanazarov Oybek Shomurodovich	
Maktabgacha ta'limda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda matematika va savod asoslarining didaktik yechimlari.....	247
Mingboyeva Guldorxon Maxmudovna	
Soliq tizimida soliq riskini baholash uslubiyoti.....	252
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
Budjetni rejalashtirish tizimida jismoniy shaxslar daromadlari bo'yicha prognozlashni takomillashtirishning metodologik asoslari	260
Babaev Shavkat Bayramovich	
Понятие и сущность денежного потока в системе финансового управления.....	267
Машарипова Шахло Адамбаевна	
Yashil mehmonxonalarda strategik tahlil metodologiyasi	274
Rasulova Nigora Yusupovna	
Цифровая трансформация: новые возможности и современные тенденции в управлении бизнесом и инвестициями.....	279
Баратова Динора Алишеровна	
Mehmonxonalarda xizmat ko'rsatishning sifati va samaradorligini baholash.....	283
Ikromov Akbar Farhod o'g'li	
Модель внедрения open banking в Узбекистане: предложение на основе международного опыта и локальных особенностей.....	288
Камалов Шухрат Камалович, Аскарлова Дилором Хожимуратовна, Баходиров Жасурбек Олёрбек ўғли, Маликов Шохрух Шокирович, Тенгелова Фарангиз Мажид кизи	
O'zbekistonda islom moliyasini joriy qilishning yo'llari	295
Ashurbayev Farrux Alisher o'g'li , Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
AQSH tajribasiga ko'ra eksportni iqtisodiy o'sishga tasiri	299
D.E.Qarshiev	
Iqtisodiyotni tartibga solish orqali aholi farovonligini oshirishning ahamiyati	304
Berdibekov A.	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish va aholi moliyaviy savodxonligini oshirishda inklyuziv moliyaning ahamiyati.....	308
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Problems of the financial mechanism influence for stable and inertial development of enterprises.....	313
Zaynalov Jakhongir Rasulovich, Alieva Susanna	
Tibbiyot turizmni rivojlantirish va uning salohiyatini iqtisodiy baholashning ilmiy va uslubiy asoslari	317
Vofaxojayeva Dilafuz Marufovna	
Turistik destinatsiyalar va raqamli marketing texnologiyalari orqali turizm barqarorligini transformatsiya qilish.....	322
Nurmuhammadxon Oppoqonov	
Kichik va o'rta biznes moliyaviy barqarorligining kambag'allikni kamaytirishdagi ahamiyati.....	327
Djamalov Xasan Numanjanovich	
Qoraqalpog'iston respublikasida turizmni rivojlantirishning tashkiliy va iqtisodiy salohiyatini baholash.....	335
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
O'zbekiston turizm sektorida tog' turizmining ulushi.....	343
Alimov Abdvakil Komil o'g'li	
O'zbekiston respublikasida investitsiya faoliyatini moliyaviy boshqarish va bunda xorij tajribasi.....	348
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	

Tadbirkorlik faoliyatini samarali boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning holati.....	354
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni rivojlantirish strategiyasini tanlash va asoslash	358
Shakirova Madinaxon Gafurdjanovna	
O'zbekistonning xalqaro valyuta-moliya tashkilotlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalarini mustahkamlash yo'nalishlari.....	362
Gulmurodova Marjona Olimjon qizi, Turg'unova Zohida Shavkat qizi, Umida Yuldasheva	
Jismoniy shaxslarning daromadlarini soliqqa tortish tartibini takomillashtirish.....	367
Bobomurotova Manzura Panji qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlari va qimmatli qog'ozlar bozori o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlar	372
Berdaliyev Javohir Jahongir o'g'li	
Farg'ona viloyati mahallalarida tadbirkorlikni va hunarmadchilikni rivojlanishi holati tahlili	379
Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich	
Проблемы охраны окружающей среды и формирования «зеленой экономики»	389
Ёдгорова Мухайё Шухратовна, Иминова Наргиза Акрамовна	
The evolution of passenger transport in uzbekistan and its impact on economic growth.....	392
Naubetova Ziyada Niyet kizi	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish xarajatlarining hisobi.....	397
Kuliboev Azamat Shonazarovich	
Jahon sug'urta amaliyotining O'zbekiston sug'urta bozorining rivojlanishiga ta'siri	402
Kuvatova Dinara Anvarovna	
Milliy iqtisodiyotda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati va ta'sir mexanizmlari	406
Abdullayev Zoxid Xolxo'jayevich	
Xaridorlar bilan hisob-kitoblar auditida moliyaviy tahlil usullarini qo'llash xususiyatlari.....	411
Saginbaev Sultanbek Turdibay o'g'li, Sultamuratov Qallibek	
The function and value of commercial banks in fostering capital market growth	416
Isakov Janabay Yakipbaevich	
Raqamli texnologiyalarning korxonalar risk boshqaruvidagi rolini swot tahlili orqali tadqiq etishning ahamiyati	427
Tojimatov Izzatbek Ikromali o'g'li	
Germaniyaning deutsche banki va buyuk britaniyaning barclays banki xizmatlar amaliyoti va uni o'zbekiston bank tizimi faoliyatiga qo'llash yo'llari	432
Raxmatov Temur Sotiboldiyevich	
The state and development trends of business process auditing in joint-stock companies in uzbekistan.....	439
Utegenova Sarbinaz Turdimuratovna	
Mamlakatimizda amaldagi budjetlararo munosabatlarning tartibi hisobi, hamda uning ahamiyati	444
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li, Saydullayeva Zeboxon Shukrilla qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni boshqarishni takomillashtirish	462
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna, Li Zin Bo	
Barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyotning mamlakatimizda so'nggi yillardagi oshib borayotgan ahamiyati	467
Bahodirova Mohigul	
Conceptual framework for boosting the financial and economic performance of investment projects in industrial enterprises.....	472
Sarriev Kahraman Ramatullaevich	
Bandlik va ayollar tadbirkorligi	477
Ibodullayeva M.S.	

Mamlakatimiz yalpi ichki mahsulotini ekonometrik prognozlash.....	482
A'zamov Musurmon Axmadovich, Islomov Javohir	
Eksport siyosatini tadbirkorlik faoliyati rivojlanishiga ta'siri.....	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich, Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
Aholini ish bilan ta'minlashda qishloq aholisini mehnat salohiyatidan foydalanish.....	492
Noiba Qodirova Maxmud qizi	
Yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda rasmiy bandlik va moliyaviy munosabatlarni rivojlantirish	497
Xalimbetov Farxad Bagibekovich, Reyimberdiyev Baburbek Adilbek o'g'li	
Analysis of touristic potential and capacity of ecotourism sites	501
Abdurakhmanova Akida Faizulla kizi	
Xorijiy investitsiya ishtirokidagi korxonalarni moliyalashtirishni takomillashtirish.....	509
Salohiddinov Jaloliddin	
Infratuzilma va bozor infratuzilmasi tushunchalarining nazariy tavsifi	516
G'aniyev Botir Baxtiyorovich	
O'zbekiston va xorijiy davlatlarda aksiyadorlik jamiyatlarining qimmatli qog'ozlar orqali kapital yig'ish strategiyalari	520
Dilnozaxon Muxitdinova	
Iqtisodiy inqiroz paytida korxonalarda likvidlilikni boshqarish strategiyalari	527
Abdusalomova Nodira Bakhodirovna, Jabborova Sevinch Xusanovna	
O'zbekistonda islomiy mikromoliyaviy xizmatlar orqali ish bilan bandlikni oshirish istiqbollari.....	532
Mamatkulov Humoyun Bobir-ugli	
Textile enterprises and changing market conditions: integration of demand analysis, trend forecasting and strategic assortment management	536
Ikramova Nodira Burkhon kizi	
Aksiyadorlik korxonalarini boshqaruv tizimida korporativ madaniyatni takomillashtirish.....	540
Umarkhodjaeva Muyassarhon Ganievna, Omanova Nargiza Rustam qizi	
Moliyaviy faoliyat natijalari hisobi va auditini takomillashtirish.....	548
Po'latov Xudoyberdi Uktamovich, Abduxoliqov Isomiddin Ikrom o'g'li	
Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda iqtisodiyotning real sektori korxonalariga kreditlar bo'yicha foiz stavkalariga ta'sir ko'rsatishda markaziy banklarning qayta moliyalash stavkalarining rolini tahlil qilish	553
Jabbarov Eliboy, Abdullayeva Charos Abdullo qizi	
O'zbekistonda qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlashda innovatsiyalarning roli va iqtisodiy samaradorligi	558
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Solohiddinov Nuriddin Sirojiddin o'g'li	
Sirkulyar iqtisodiyotni rivojlantirish orqali chiqindilarni boshqarish muammosini bartaraf etish yo'llari.....	563
Narzullayev Elmurod Shuxrat o'g'li, Hamrokulov Ulug'bek Abdurahmatovich	
Korxonani samarali boshqarishni ta'minlash strategiyalari	567
D.Mutalova	
Masofaviy ta'lim platformalarining qiyosiy tahlili va funksional xususiyatlari.....	571
Nabieva Nilufar Nabi qizi	
Raqamli iqtisodiyotning jamiyat hayotiga ta'siri.....	577
Aripova Ziyoda Xayrullayevna, Nurmuxamedova Tursunoy Usmonovna	
Transportda turistik xizmatlarni boshqarish mexanizmini takomillashtirish.....	581
Tuychiyev Anvarjon Muxtorjonovich	
Ipak yo'lining tarixiy madaniy merosi va hunarmandchiligi: dolzarb muammolar va tadqiqot istiqbollari	584
Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna	

Eksport faoliyatini rag'batlantirishda institutsional va moliyaviy mexanizmlarning roli.....	589
Umarkulov Kodirjon Maxamadaminovich	
Elektron pul evolyutsiyasi.....	595
Marpatov Mavlonxon Dadashevich	
Yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida sanoat korxonalarining roli.....	600
Nasullayeva Yoqutoy Nasim qizi	
O'zbekistonda turizm marketingi va raqobatbardoshligini oshirish.....	606
Ikramova Nasiba Axmadovna	
Kambag'allikni qisqartirishning zamonaviy yo'nalishlari.....	610
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shodiyev Fazliddin Qalandar o'g'li	
Jamiyatda imkoniyati cheklanganlarning bandligini ta'minlashning ijtimoiy-iqtisodiy asoslari.....	615
Tilavova Munisa Maxmudovna	
Moliyaviy matematika vositalarining O'zbekiston kredit tizimidagi qo'llanilishi.....	620
Shamsiyeva Nigora Rafiq qizi	
Ecological sustainability in tourism: regional practices and global reflections.....	626
Sayyora Safaeva	
Quyi amudaryo mintaqasida turli darajadagi destinasiyalararo ixtisoslashgan klasterlarni shakllantirish asoslari va ularning o'ziga xos jihatlari.....	631
Doschanov Tangirbergen, Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich	
Fine dining restoranlarida marketing strategiyalarining shakllanishi va mijoz jalb qilishda ularning ahamiyati.....	641
Jumaniyazova Sarvinoz Mansur qizi	
Soliq to'lovchilarning majburiyatlari bajarilishini kontseptual asoslari va shartlari asoslari xususida.....	644
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich	
Davlat sektoridagi tashkilotlarda smetalar tuzish tartibi.....	651
Abdulaziz Norquchqorov Ziyadullayevich	
Качественное развитие рынка труда узбекистана.....	657
Мамадалиева Хафиза Холдаровна	
Kichik biznes subyektlarining aholi bandligini ta'minlash orqali kambag'allik darajasini pasaytirishdagi o'rni.....	664
Maxamadaliyev Boburbek Bahodir o'g'li	
Устойчивое развитие esg-менеджмента: от тренда к фундаментальной стратегии выживания и процветания.....	670
Собирова Нилуфар Бекпулат кизи	
Sirdaryo viloyatida investitsion faollikni oshirishda davlat va xususiy sektor hamkorligi.....	676
Mamatqulova Muxlisa Komiljon qizi	

SIRDARYO VILOYATIDA INVESTITSION FAOLLIKNI OSHIRISHDA DAVLAT VA XUSUSIY SEKTOR HAMKORLIGI

Mamatqulova Muxlisa Komiljon qizi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

“Makroiqtisodiy siyosat va prognozlashtirish” kafedrasida assistenti

mamatqulova.muxlisa@mail.ru

Annotatsiya: Ushbu maqolada Sirdaryo viloyatida investitsion faollikni oshirishda davlat-xususiy sheriklik (DXXS) modelining o'ri, amaliy qo'llanilishi va mavjud muammolari tahlil qilinadi. Mavjud iqtisodiy imkoniyatlar, infratuzilma holati hamda xususiy sektor ishtiroki asosida hududiy investitsion siyosatni takomillashtirish zarurati asoslab beriladi. Tadqiqot davomida DXXS doirasida investitsiya loyihalarini samarali amalga oshirish, investorlar ishonchini oshirish va xususiy kapitalni jalb etishga oid taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan. Mazkur maqola natijalari viloyat iqtisodiyotida barqaror investitsion muhitni shakllantirishga xizmat qilishi mumkin.

Kalit so'zlar: Investitsion faollik, davlat-xususiy sheriklik (DXXS), hududiy investitsion siyosat, iqtisodiy salohiyat, xususiy sektor ishtiroki, investitsion muhit, barqaror iqtisodiy rivojlanish.

Abstract: This article analyzes the role, practical application, and existing challenges of the public-private partnership (PPP) model in increasing investment activity in the Syrdarya region. The need to improve regional investment policy is substantiated based on the region's current economic potential, infrastructure conditions, and private sector participation. The study develops proposals and recommendations aimed at the effective implementation of investment projects within the PPP framework, increasing investor confidence, and attracting private capital. The results of this article may contribute to the formation of a stable investment environment in the region's economy.

Key words: Investment activity, public-private partnership (PPP), regional investment policy, economic potential, private sector participation, investment environment, sustainable economic development.

Аннотация: В данной статье анализируется роль, практическое применение и существующие проблемы модели государственно-частного партнёрства (ГЧП) в повышении инвестиционной активности в Сырдарьинской области. Обоснована необходимость совершенствования региональной инвестиционной политики на основе существующего экономического потенциала, состояния инфраструктуры и участия частного сектора. В ходе исследования разработаны предложения и рекомендации, направленные на эффективную реализацию инвестиционных проектов в рамках ГЧП, повышение доверия инвесторов и привлечение частного капитала. Результаты статьи могут способствовать формированию стабильной инвестиционной среды в экономике региона.

Ключевые слова: Инвестиционная активность, государственно-частное партнёрство (ГЧП), региональная инвестиционная политика, экономический потенциал, участие частного сектора, инвестиционная среда, устойчивое экономическое развитие.

KIRISH

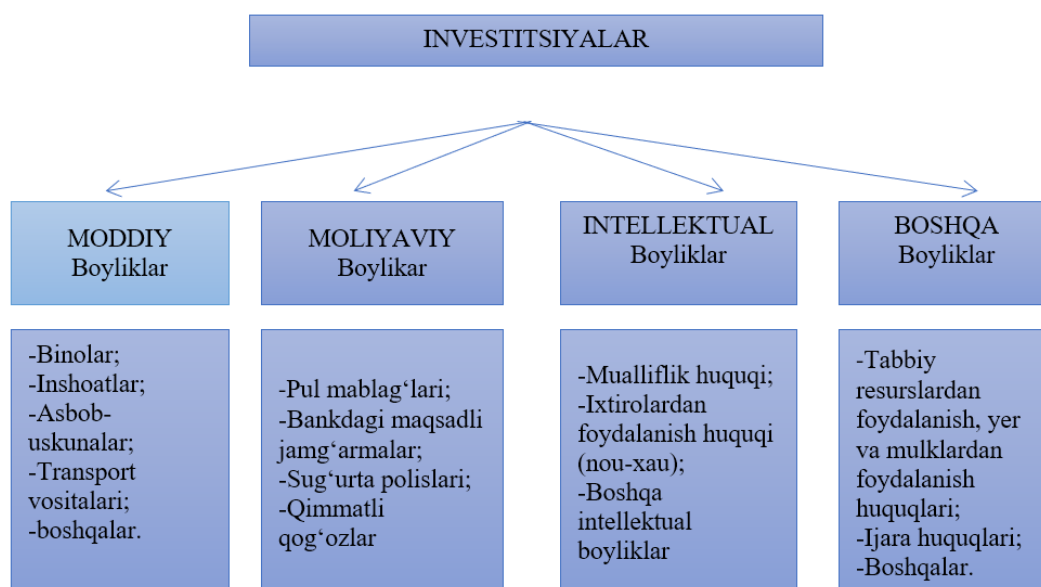
Zamonaviy globallashuv sharoitida jahon iqtisodiyotida yuz berayotgan keskin raqobat va texnologik o'zgarishlar fonida mamlakatlar oldida turgan eng muhim strategik vazifalardan biri — bu barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash va erishilgan natijalarni uzoq muddat davomida saqlab qolishdan iboratdir. Bunday izchil rivojlanishga erishishda asosiy harakatlantiruvchi omillardan biri sifatida investitsiyalar va ularni boshqarishga qaratilgan samarali investitsion siyosat maydonga chiqadi. Investitsiyalarning iqtisodiyotdagi roli faqat

kapital qo'yilmalarini ko'paytirish bilangina emas, balki ularni maqsadli va strategik yo'naltirish orqali ishlab chiqarish salohiyatini kengaytirish, yangi ish o'rinlarini yaratish, texnologik modernizatsiyani amalga oshirish va natijada iqtisodiy faollikni rag'batlantirish orqali namoyon bo'ladi. Investitsion faollikni ta'minlashda esa, albatta, davlatning institutsional roli, normativ-huquqiy asoslarning mustahkamligi, hamda xususiy sektorning tashabbuskorligi va moslashuvchanligi muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, zamonaviy iqtisodiyotda davlat va xususiy sektor o'rtasidagi samarali hamkorlik (public-private partnership — PPP) modeli investitsion jarayonlarning izchil amalga oshishida muhim mexanizm sifatida namoyon bo'lmoqda. Bunday sheriklik shakli orqali investitsion xavflarni taqsimlash, moliyaviy resurslardan oqilona foydalanish, innovatsiyalarni joriy etish va hududiy investitsion siyosatni takomillashtirish imkoniyatlari kengayadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Asosiy qism. Zamonaviy iqtisodiy adabiyotda investitsiyalar murakkab va ko'p qirrali tushuncha bo'lib, ular mazmunan turli shakl va ko'rinishlarda namoyon bo'ladi.

1-rasm. Investitsiyalar tasniflanishi¹.

1-rasmda keltirilganidek, investitsiyalar asosan moddiy, moliyaviy, intellektual va boshqa boyliklar shaklida tasniflanadi. Ushbu tasnif investitsiyaning iqtisodiy jarayondagi rolini yanada aniqroq ifodalash imkonini beradi. Moddiy boyliklar ishlab chiqarish vositalariga — binolar, inshootlar, uskunalar, transport vositalari kabi real aktivlarga qaratilgan bo'lib, iqtisodiyotning real sektorini rivojlantirishda bevosita ishtirok etadi. Moliyaviy investitsiyalar esa iqtisodiy muomalada pul mablag'lari va ularning ekvivalentlari, bank depozitlari, qimmatli qog'ozlar shaklida ishtirok etib, kapital harakatining asosiy manbai hisoblanadi. Bundan tashqari, zamonaviy iqtisodiyotda intellektual boyliklar — ya'ni mualliflik huquqlari, litsenziyalar, texnologiyalar va boshqa intellektual mulklar tobora katta ahamiyat kasb etmoqda. Bu resurslar innovatsion iqtisodiyotning shakllanishi va raqobatbardoshligini ta'minlashda muhim omildir. Shuningdek, boshqa toifadagi boyliklar — tabiiy resurslardan foydalanish huquqlari, yer va mulkdan foydalanish, ijaraga olish kabi huquqiy va mulkiy asoslangan aktivlar investitsion jarayonlarning tarkibiy qismini tashkil qiladi.

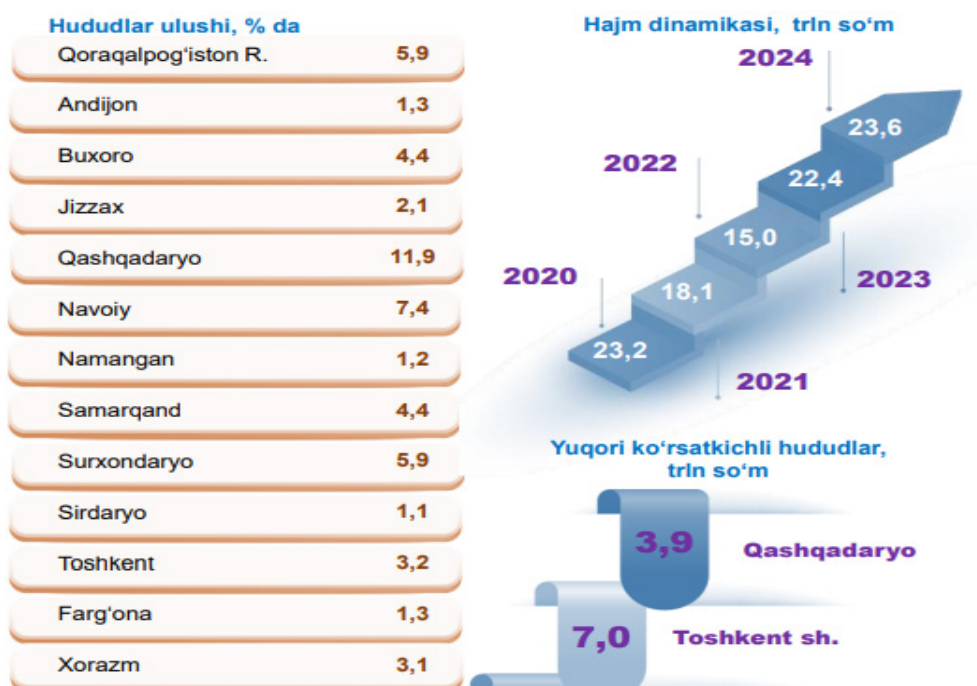
TAHLIL VA NATIJALAR

Investitsion faoliyatni rag'batlantirishda davlat va xususiy sektor o'rtasidagi samarali hamkorlik, ya'ni DXXS modeli alohida ahamiyat kasb etadi. Ushbu model orqali davlat strategik yo'nalishlarni belgilab, zarur infratuzilma va tartibga soluvchi muhitni yaratadi, xususiy sektor esa o'z resurslari, tajribasi va innovatsion yondashuvlari bilan jarayonlarga faol kirib keladi. Ayniqsa, infratuzilma, sog'liqni saqlash, ta'lim, energetika, transport kabi kapital talab yuqori bo'lgan sohalarda DXXS modeli orqali katta hajmdagi investitsiyalarni jalb qilish imkoniyati mavjud. Bu nafaqat davlat byudjetiga yukni kamaytiradi, balki loyihalarning samaradorligi va sifatini oshiradi. DXXS modeli shuningdek, investorlar uchun ishonchli va prognoz qilinadigan muhitni ta'minlaydi. Xususan, qonunchilik asoslarining barqarorligi, uzoq muddatli shartnomalar, xavflarni taqsimlash mexanizmlari va kafolat

¹ Jahon ma'lumotlari asosida mustaqil tuzilgan.

tizimlari xususiy kapital oqimlarini ko'paytirishga xizmat qiladi. So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida investitsion muhitni yaxshilash, xorijiy investitsiyalar oqimini ko'paytirish va iqtisodiy o'sishni jadallashtirish borasida sezilarli yutuqlarga erishilmoqda. Xususan, 2024 yilda O'zbekiston Respublikasi kafolati ostida xorijiy kreditlar hisobidan o'zlashtirilgan investitsiyalar hajmi 23,6 trln so'mni tashkil etib, bu barcha moliyalashtirish manbalari hisobidan amalga oshirilgan umumiy investitsiyalar hajmining 4,8 foizini tashkil etdi. Bu ko'rsatkichlar mamlakatda xalqaro moliyaviy institutlar ishonchi ortib borayotganining yaqqol dalilidir.

2-rasm. O'zbekiston Respublikasi kafolati ostida xorijiy kreditlar hisobidan asosiy kapitalga investitsiyalar (2024-yil yanvar-dekabr uchun)².

Hududlar kesimida tahlil qilinganda, eng yuqori ko'rsatkichlar Qashqadaryo viloyatida – 3,9 trln so'm (11,9 %), Toshkent shahrida – 7,0 trln so'm (7,9 %) hamda Navoiy viloyatida – 2,5 trln so'm (7,4 %) miqdorida qayd etildi. Bu hududlarda davlat siyosatining investitsion muhitni yaxshilashga qaratilgan qat'iy choralarini, infratuzilma rivoji va xususiy sektor faol ishtiroki muhim rol o'ynamoqda. Ammo Sirdaryo viloyatida ushbu ko'rsatkichlar sezilarli darajada past – atigi 1,1 foiz ulushga ega. Bu holat viloyatda investitsion faollikni oshirish zarurligini ko'rsatadi. Bunda, ayniqsa, **davlat va xususiy sektor hamkorligi (PPP – public-private partnership)** muhim vosita sifatida e'tirof etilishi lozim. Sirdaryo viloyatida DXXS modeli orqali amalga oshirilayotgan loyihalar soni va ularning iqtisodiyotga ta'siri hozircha yetarli darajada emas. Viloyatda amalga oshirilgan ayrim DXXS loyihalari (masalan, kommunal xizmatlar, sog'liqni saqlash yoki ta'lim sohalarida) sezilarli ijobiy natijalar bergani bilan, bu tajriba ommaviy tus olmagan. Ushbu holat chuqur tahlil etilganda, quyidagi tizimli muammolar aniqlanadi:

3-rasm. Sirdaryo viloyatida DXXS bo'yicha tizimli muammolar³.

² Statistika ma'lumotlari asosida mustaqil tuzilgan.

³ Muallif izlanishlari asosida mustaqil tuzilgan.

Sirdaryo viloyatida investitsion faollikni oshirishda davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik salohiyatli imkoniyat bo'lishiga qaramay, bu jarayonni izchil yo'lga qo'yishda qator tizimli muammolar mavjud. Jumladan, normativ-huquqiy tartibotning to'liq shakllanmaganligi DXXS (davlat-xususiy sheriklik) mexanizmlarining keng joriy etilishiga to'sqinlik qilmoqda. Amaldagi qonunchilikda loyiha tashabbuskorligi, risklarni taqsimlash, davlat kafolatlari va to'lovlar mexanizmlariga doir aniq va barqaror huquqiy asoslarning yo'qligi investorlar uchun huquqiy noaniqliklar va xavotirlar tug'diradi. Bu esa ularni uzoq muddatli hamkorlikdan tiyilishiga olib kelmoqda. Shuningdek, DXXS tizimining samarali ishlashiga to'sqinlik qilayotgan yana bir muhim omil — bu ishonch muhitining sustligi. Mahalliy hokimiyat organlari va xususiy sektor vakillari o'rtasida ochiq muloqot va shaffof muzokara jarayonlarining yetishmasligi, shartnoma tuzishdagi noaniqliklar va professional yondashuvning barqaror emasligi natijasida hamkorlik mexanizmlari ishonchsiz ko'rinadi. Ayniqsa, xorijiy investorlar uchun bu holat katta to'siq bo'lib xizmat qilmoqda. Bundan tashqari, moliyaviy tizimning DXXS loyihalariga zaif integratsiyalashuvi muhim muammo sifatida namoyon bo'lmoqda. Bank-moliya institutlari yuqori risklar, uzoq muddatli rentabellik va likvidlik muammolari tufayli bunday loyihalarga ehtiyotkorlik bilan yondashmoqda. Maxsus kredit liniyalari, sug'urta vositalari yoki kafolat fondlarining mavjud emasligi esa moliyaviy oqimlar hajmini cheklab, xususiy sektor ishtirokini sustlashtirmoqda. Bular bilan bir qatorda, inson kapitalining yetarli darajada shakllanmaganligi, ya'ni loyiha boshqaruvi, iqtisodiy va huquqiy ekspertiza, risk-menejment sohalarida malakali mutaxassislar tanqisligi ham DXXS amaliyotini kengaytirishning jiddiy to'siqlaridan biridir. Natijada, taklif qilinayotgan loyihalarning sifati, ularni tayyorlash va amalga oshirish bosqichlaridagi tizimlilik yetarli darajada ta'minlanmayapti. Yuqoridagi omillarni bartaraf etish orqali Sirdaryo viloyatida davlat-xususiy sektor hamkorligini faollashtirish, xususan, strategik tarmoqlarga investorlarni jalb qilish imkoniyatlarini kengaytirish mumkin. Buning uchun huquqiy asoslarni takomillashtirish, moliyaviy mexanizmlarni soddalashtirish va ishonch muhitini mustahkamlash zarur. Shu bilan birga, soha mutaxassislarini tayyorlash va malakasini oshirish orqali inson kapitalini rivojlantirish ham barqaror investitsion muhit shakllanishida hal qiluvchi omil bo'lib xizmat qiladi.

Hududiy investitsion siyosatni takomillashtirish uchun zamonaviy, institutsional yondashuvlar asosida kompleks choralarni joriy etish zarur. Avvalo, davlat-xususiy sheriklik (DXXS) mexanizmlarining samarali ishlashini ta'minlovchi huquqiy asoslarni chuqur institutsional mustahkamlash muhim ahamiyatga ega. Bunda davlat, xususiy sektor va moliyaviy institutlar o'rtasidagi o'zaro majburiyatlar va risklarni aniqlik bilan belgilovchi, nizolarni muqobil hal etish mexanizmlari va kafolat tizimlarini o'z ichiga olgan huquqiy me'yorlar ishlab chiqilishi lozim. Ayniqsa, hududiy darajada DXXS jarayonlariga moslashtirilgan "PPP bo'yicha metodik qo'llanmalar" va shartnoma andozalarining ishlab chiqilishi hududiy loyihalarning huquqiy aniqligini oshiradi. Bundan tashqari, investorlar uchun qulay axborot muhiti yaratish ham investitsiyaviy faollikni oshirishda muhim omil sanaladi. DXXS bo'yicha mavjud imkoniyatlar, loyihalarning holati, tanlov va e'lonlar haqida aniq, to'liq va yangilanuvchi ma'lumotlarni taqdim etuvchi interaktiv axborot-resurs portali tashkil etilishi lozim. Shu bilan birga, viloyat darajasida "DXXSni rivojlantirish markazi" kabi muassasa faoliyatini yo'lga qo'yish orqali axborot, konsultatsiya va metodik xizmatlar samaradorligi oshiriladi. Hududiy loyihalarning moliyaviy asoslarini mustahkamlash maqsadida moliyalashtirish mexanizmlarini diversifikatsiya qilish dolzarb masalalardan biridir. DXXS loyihalarini qo'llab-quvvatlashda investitsion kreditlar, davlat kafolatlari, riskni ta'minlash fondlari, grantlar va soliq imtiyozlari kabi vositalar keng qo'llanilishi zarur. Bu borada tijorat banklari, sug'urta kompaniyalari hamda xalqaro moliyaviy institutlar (masalan, Xalqaro moliya korporatsiyasi – IFC, Osiyo taraqqiyot banki – ADB) bilan hamkorlik aloqalarini kuchaytirish orqali moliyaviy barqarorlikni ta'minlash mumkin. Shuningdek, inson resurslarining salohiyatini oshirish hududiy investitsion siyosatning barqarorligi uchun muhim omillardan biridir. Mahalliy kadrlar uchun DXXS sohasiga oid malaka oshirish kurslari, onlayn vebinarlar va xalqaro tajriba almashinuvi dasturlarini tashkil etish orqali loyiha boshqaruvi, iqtisodiy-huquqiy tahlil va risk-menejment sohalaridagi mutaxassislar sonini ko'paytirish mumkin. Bu esa hududiy darajadagi institutsional imkoniyatlarni kengaytiradi. Yakuniy bosqichda esa har bir DXXS loyihasing natijadorligini baholashga xizmat qiluvchi ochiq va tizimli monitoring mexanizmini joriy etish zarur. Loyihalar bo'yicha bosqichma-bosqich indikatorlar, iqtisodiy va ijtimoiy samaradorlik ko'rsatkichlari asosida baholash tizimi loyihaning shaffofligi, hisobdorligi va jamoatchilik ishonchini oshirishga xizmat qiladi. Bunday yondashuvlar hududiy investitsion siyosatning raqobatbardoshligini kuchaytirib, barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda muhim asos bo'lib xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Sirdaryo viloyatida investitsion faollikni oshirish uchun davlat va xususiy sektor o'rtasidagi samarali hamkorlik muhim strategik yo'nalish hisoblanadi. DXXS mexanizmlarini huquqiy asoslar, moliyaviy vositalar va inson resurslari bilan mustahkamlash, shuningdek, axborot infratuzilmasini rivojlantirish orqali viloyatda barqaror investitsion muhit yaratish mumkin. Bu esa hududiy iqtisodiy o'sishni jadallashtirish va xususiy tashabbuslarni qo'llab-quvvatlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3980-son qarori, 2018 yil 20 fevral.
2. "Davlat-xususiy sheriklik to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni. Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 2019 yil 10 may, №O'RQ-537.
3. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. Hududiy investitsiyalar ko'rsatkichlari (2024 yil yakunlari bo'yicha statistik tahliliy axborot). <https://www.mf.uz>
4. Jahon banki (World Bank). Public-Private Partnerships Reference Guide (Version 3.0), 2017.
5. Osiyo taraqqiyot banki (ADB). PPP Operational Plan 2012-2020: Realizing the Vision for Strategy 2020. ADB Publications, Manila, 2012
6. IFC (International Finance Corporation). Crowding-In Private Investment: Role of State and PPP Models in Emerging Economies, 2021.
7. T. Ibragimov, Sh. Oripov. "Davlat-xususiy sheriklik asoslari va ularning hududiy rivojlanishdagi roli." // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar, 2022, №4.
8. X. Mahmudov. "Hududiy investitsion muhit va uning takomillashuvi." // O'zbekiston iqtisodiyoti – rivojlanish yo'llari, Toshkent: Iqtisodiyot, 2023.
9. O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi. "Sirdaryo viloyatining investitsion jozibadorligi" (tahliliy hisobot). 2024.
10. Raximov, E. N. "Hududiy iqtisodiy xavfsizlik va uning asosiy xususiyatlari." YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT 1.11-12 (2023).
11. Rahimov, E. N. "Regional Economic Security and Its Main Features." EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY 4 (2024): 100-107.
12. Eshmurad, Rakhimov. "Normuradovich." Issues of Strengthening the Economic Security of the Region." International Journal on Economics, Finance and Sustainable Development 4 (2022): 35-41.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
